

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

А. А. Котвіцька, І. В. Кубарева,
Н. О. Пузак, О. М. Вороніна

**СОЦІОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ
ТА СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ:
ПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ**

Навчальний посібник
для здобувачів вищої освіти

Харків
НФаУ
2017

УДК 316.47:005.72:330.1
К 73

*Рекомендовано ученою радою
Національного фармацевтичного університету
(протокол № 9 від 31.05.2017 р.)*

Рецензенти:

О. В. Посилкіна, доктор фармацевтичних наук, кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри управління та економіки підприємства Національного фармацевтичного університету;

О. П. Півень, доктор фармацевтичних наук, професор кафедри фармацевтичного маркетингу та менеджменту Національного фармацевтичного університету.

Котвіцька А. А. та ін.

К 73 Соціологія організації та сучасна економічна теорія: питання та відповіді : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти / А. А. Котвіцька, І. В. Кубарева, Н. О. Пузак, О. М. Вороніна. — Х. : НФаУ, 2017. — 84 с.

Видання містить теоретичний виклад питань з основних проблем дисципліни, відповіді на них та контрольні питання.

Призначено для теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістр з управління якістю спеціальності «Менеджмент» (073) освітньої програми «Якість, стандартизація, сертифікація» денної, вечірньої, заочної форм навчання.

УДК 316.47:005.72:330.1

© Котвіцька А. А., Кубарева І. В.,
Пузак Н. О., Вороніна О. М., 2017
© НФаУ, 2017

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. СОЦІОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЙ ЯК СПЕЦІАЛЬНА СОЦІОЛОГІЧНА ТЕОРІЯ	7
Тема 1. Організації й основні підходи до їх вивчення. Головні етапи розвитку теорії організацій	7
1.1. Об'єкт, предмет і статус соціології організацій	7
1.2. Теоретичний статус і методологічна функція соціології організацій	8
1.3. Еволюція поглядів на сутність і природу організацій	11
1.4. Формальні і неформальні організації, їх роль у функціонуванні організацій	16
Контрольні питання до теми	16
Тема 2. Внутрішня структура організації та її зовнішнє середовище	17
2.1. Основні елементи внутрішнього середовища організації	17
2.2. Закономірності та принципи управління персоналом організації	19
2.3. Зовнішнє середовище організацій	20
2.4. Організаційна культура	21
Контрольні питання до теми	22
Тема 3. Соціальні основи управління в організації. Контроль та влада. Особистість та організація	23
3.1. Основні принципи управління в організації	23
3.2. Керівна та керована підсистеми в організації	24
3.3. Рівні управління та їх сутність	26
3.4. Стадії життєвого циклу організації та їх характеристики	28
3.5. Соціальна структура організації	31
3.6. Влада та її різновиди	32
3.7. Застосування контролю в управлінні організацією	33
3.8. Стимулювання праці і соціальний захист співробітників	34
Контрольні питання до теми	36
Тема 4. Соціально-психологічні методи управління. Комунікації в організаціях	37
4.1. Методи управління персоналом	37
4.2. Соціально-психологічні методи управління в організаціях	38
4.3. Типологізація комунікацій в організаціях	38
4.4. Організаційні конфлікти, причини їх виникнення	41
4.5. Соціальний конфлікт	45
4.6. Управління конфліктом в організації. Засоби запобігання і вирішення конфлікту	46
Контрольні питання до теми	48
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ЯК ЕКОНОМІЧНИЙ СУБ'ЄКТ. ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ	49
Тема 5. Основи сучасної економічної теорії. Сутність і функції ринку	49
5.1. Економічна теорія: визначення, зв'язок з іншими економічними категоріями	49

5.2. Предмет, методологія та функції економічної теорії.	
Суспільне виробництво та його основні фактори.....	50
5.3. Сутність і функції ринку. Характерні риси ринкової економіки	52
5.4. Класифікація ринків. Умови існування ринку	53
Контрольні питання до теми.....	54
Тема 6. Роль і місце держави у сучасній економіці. Результативність суспільного виробництва. Макроекономічна нестабільність.....	55
6.1. Роль держави в регулюванні економіки країни.....	55
6.2. Предмет і основний зміст макроекономіки та мікроекономіки	56
6.3. Основні макроекономічні показники в системі національних рахунків.....	57
6.4. Економічний цикл та його основні характеристики	60
6.5. Інфляція як головний показник макроекономічної нестабільності	62
Контрольні питання до теми.....	65
Тема 7. Методологія економічного аналізу. Організація та інформаційне забезпечення економічного аналізу фармацевтичних підприємств	66
7.1. Поняття економічного аналізу та його роль у ринкових умовах економіки	66
7.2. Класифікація економічного аналізу	68
7.3. Методологія економічного аналізу та характерні особливості.....	69
7.4. Прийоми та методи економічного аналізу для підприємства.....	70
7.5. Інформаційне забезпечення економічного аналізу в діяльності підприємства	72
Контрольні питання до теми.....	73
Тема 8. Аналіз фінансово-економічного стану підприємства та його значення у формуванні стратегії управління. Оцінка результатів господарської діяльності сучасних підприємств	74
8.1. Теоретичні аспекти фінансово-економічного аналізу підприємства	74
8.2. Роль фінансового аналізу в діяльності підприємства.....	76
8.3. Характерні типи моделей фінансово-економічного аналізу	77
8.4. Основні показники проведення фінансово-економічного аналізу господарської діяльності підприємства.....	78
Контрольні питання до теми.....	81
ПЕРЕЛІК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ	82

Навчальне видання

**Котвіцька Алла Анатоліївна
Кубарева Інна Валеріївна
Пузак Надія Олександрівна
Вороніна Оксана Миколаївна**

**СОЦІОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ
ТА СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ:
ПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ**

**Навчальний посібник
для здобувачів вищої освіти**

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 5,25. Тираж 100 пр. Зам. № 17.017.

Національний фармацевтичний університет
вул. Пушкінська, 53, м. Харків, 61002

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серії ДК № 3420 від 11.03.2009.

Надруковано з готових оригінал-макетів у друкарні ФОП Азамаєв В. Р.
Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
Запис № 24800170000026884 від 25.11.1998 р.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції.

Серія ХК № 135 від 23.02.05 р.

м. Харків, вул. Познанська 6, к. 84, тел. **(057) 362-01-52**
e-mail: bookfabrik@mail.ua